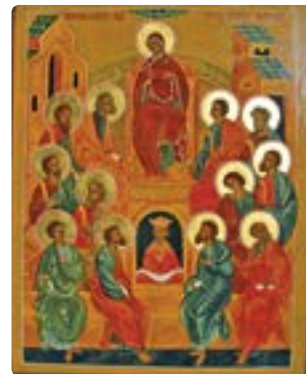

DEBRECENI KATOLIKUS FIGYELŐ

2011. június 12.

a Szent Anna Főplébánia értesítője

Jöjj el Lélek, életadó örök Bölcsesség!

XXI. évfolyam 2. szám

A termékenység...

...az emberiség ősi vágya, amit mindig és mindenhol tiszteletben tartottak. Vonatkozik az élet továbbadására, de a szóra-beszédre és az emberi cselekedetre is. Az embert a növény és állatvilág termékenysége is érinti, hiszen ezek táplálékául szolgálnak.

Az Úr, az ősszülőknek mondja „Növekedjete, sokasodjatok, hogy a teremtmények betöltsék a földet” A termékenység: parancs, öröm és áldás. Az Úr védte az áldottat, és büntette azt, aki önző módon gátolta a termékenységet. Lót lányai még ravaszság útján is teljesítik a Teremtő óhaját, hogy ne dicstelenül haljanak meg. A meddőséget az Úr büntetésének és szegénynek tartották. Az ószövetség szerint az ember története utódaiban válik teljessé. Jézusnak nincsenek utódai test szerint, de vannak ősei és lelki utódai. A Szentlélek teszi a hiten keresztül gyümölcsözővé az Úr tanítását miszerint *”Boldogok, akik hallják az Isten szavát és megtartják”* (Lk 11,27)

A Szentlélek tisztítja a belsőt, a lelket és a szívet, hogy ne meddő és hitvány gondolatok törjenek ránk és maradjanak bennünk, hanem a megvalósíthatóság útjára tereljék a lelket. Vizsgálni kell, hová visznek, vinnének a gondolatok, ezért kell, hogy a Lélek termékenyítse meg bensőket, hiszen *„a szív bőségéből szól a száj”*.

Az elszáradt szőlővesszőt lemetszi az, aki figyel, hogy benne maradtunk-e. Az dicsőíti meg a mennyi Atyát, ha sok gyümölcsöt hozunk. Ezért figyel-

ni kell arra, hogy szavainknak is legyen súlya, ne csak beszéljünk, hanem az igazságot mondjuk, és hozzá szabjuk az életünket. Milyen sok üres fecsegésnek lehetünk fültanúi, és mennyi időrabló dolgokat kell hallgatni! Éltesítő, vigasztaló és útmutató, a személyiséget gazdagító legyen a kimondott szó, a beszéd, de legyen érzékünk a másik meghallgatására is! Aki nem fékezi nyelvét annak semmit sem ér a vallásossága!

Minden termékenység forrása a mennyi Atya, – mondja Jézus, ezért nem az megy be a mennyek országába, aki mondogatja Uram, Uram, hanem az, aki meg is teszi a jót. Nem elég utasítást adni és kritizálni, hanem fáradni, dolgozni kell, magunk és mások üdvösségén és Isten dicsőségén.

Ahogy a test lélek nélkül halott, úgy a hit is halott cselekedetek nélkül. A hitet a Szentlélek teszi üdvössé, hiszen a gonosz lélek is hiszi Istent, csak nem engedelmeskedik neki. Együtt kell működni az éltesítő és termékenyítő Lélekkel, hogy szavaink és tetteink sok és jó gyümölcsöt hozzanak.

A meddő, a terméketlen élet szomorú, de a munkálkodó és Istenben gyümölcsöt hozó élet, ha küzdelmes is, örömteli és áldott. Gyümölcséről lehet megismerni a fát! Az életünk minőségét is a termés, a gyümölcs mutatja meg. Kérjük a termékenyítő Lelket magunkra, közösségeinkre, családjainkra és hazánkra, hogy ne csak virág mutatkozzék, hanem áldott gyümölcs is.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

Az édesanyai hivatás »

A kifogyhatatlan energiákkal rendelkező édesanya, ahogyan mindenki ismeri...

folytatás a 4. oldalon →

Utcanevet érdemelne »

Manapság egyre több szó esik Báró Bémer László, nagyváradi püspökről...

folytatás a 18. oldalon →

A Torinói Lepel hiteles... »

Június 1-jén szentmise keretében áldotta meg főpásztorunk a Szent Lepel...

folytatás a 12. oldalon →

Húsz év után

BESZÉLGETÉS OROSZ LŐRINC
PRÉPOST-PLÉBÁNOSSAL

KVI: Egy kis iróniával azt szoktuk mondani, hogy egy katolikus pap számára minden Debrecenben eltöltött év kettőnek számít. Lőrinc atya húsz évet tud maga mögött, egyik leghosszabb időt, amit plébános valaha is Debrecenben töltött. Jövőre lesz pappá szentelésének 40. évfordulója, tehát papi életének nagyobb fele Debrecenhez köti.

■ OL: 1991 húsvétján kaptam a diszpozíciót Gyulay püspök úrtól. Az áthelyezések általában augusztus 1-től érvényesek, de nekem május 15-én kellett elfoglalom új állomáshelyemet, a debreceni Szent Anna Főplébániát. A kivételes áthelyezési dátumot a pápalátogatás közelsége indokolta. Fontosnak tartotta püspök úr, hogy stabil plébániai hátteret biztosítson a helyi szervezőmunkához. Az a megfontolás vezette őt, amikor rám esett a választása, hogy olyan plébánost találjon, aki számára nem idegen a nagy plébánia, meg Debrecen sem. Én 1977-től 1986-ig a szegedi dóm káplánjaként elég sok tapasztalatot szereztem, hiszen az idős plébánosom mellett bizonyos tekintetben önállóan dolgozhattam. A teológiai tanulmányaim megkezdése előtt pedig itt végeztem az Agrártudományi Egyetemen, tehát ismertem a várost.

KVI: Igen mozgalmas időszakot éltünk akkoriban. Még tartott a rendszerváltás lendülete. Plébániánkat akkor már néhány éve szárnyra kapta a hír az erdélyi menekültek befogadása miatt. Elkezdődött az egykori egyházi ingatlanok számbavétele és visszaigénylése. Már korábban orgonaépítésbe fogott az egyházközség, bár a megvalósítása akadozott. Minden téren megnyíltak a lehetőségek, de kevés volt a hadra fogható ember. Talán éppen ezért sikerült akkor kilépni a templomfalak közül, részben a szociális munkával, részben az ifjúság és az értelmiség szervezésével.

Mit érzélt ebből a pezsgésből ide kerülésekor Plébános úr? Be tudott-e kapcsolódni, vagy új utakat keresett? Mi az, amit a legsürgősebb feladatának tekintett?

Hol mutatkoztak a legnagyobb nehézségek?

■ OL: Sok mindent kellett rendbe hozni itt. A plébánia-épülettel kezdtük, fokozatosan haladva, részenként tettük otthonossá, barátságossá. A legnagyobb gondot az elakadt orgonaépítés jelentette számomra. Tisztázatlanok voltak a szerződés részletei, hiszen a rendszerváltáskor sok szabály megváltozott. Nem ismertem az előzményeket. Az eredeti szerződésben foglalt ár végül csak töredékét képezte a tényleges költségeknek. Sok tárgyalás, „koldulás” után sikerült egyenesbe hozni az ügyet, és amire székesegyházzá vált a templomunk, elkészült az orgona is. Akkor még a várostól is sikerült elég jelentős támogatást kapni, a végén pedig már a püspökség segítette, hogy az ún. setzer-kombinációt is beépíthessük az új hangszerbe. Nehéz, kellemetlen ügy volt, de megoldottuk, 1993 végén már Bosák püspök úr szentelhette fel az új hangszeret. Addigra Dobos Mihály alkalmazásával szerencsésen megoldódott a kántor-probléma is, mivel idekerülésemkor csak helyettesekkel volt betöltve a kántori állás. Né-

Debreceni Katolikus Figyelő
A DEBRECENI SZENT ANNA FŐPLÉBÁNIA
ÉRTESÍTŐJE
Megjelenik évente ötször.
Felelős kiadó: Orosz Lőrinc
Szerkesztőség: Szent Anna Főplébánia
4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.
Telefon: (06-52) 536-652
www.szentannaplebania.dnyem.hu

E-mail: varilona@internet.hu;
akolitus@freemail.hu;

Főszerkesztő: Keresztesné Várhelyi Ilona

Munkatársak: Barna Attila, Bérces Mária Klára
Szerkesztő: Záborszky László
Tördelés: Győri Attila

Fotók: Barna Attila,
Keresztesné Várhelyi Ilona,
Kovács Ágnes,
...

Nyomdai munkák: Favorit Nyomda
Igazgató: Mudrony László

hány évvel később sikerült eladnunk a régi orgonát, annak az árából el tudtuk kezdeni az altemplom rendbe tételét, a katolikus urnatemető kialakítását, ami aztán további lehetőségeket nyitott meg.

Ha ide kerülésem lelki oldalát nézzük, az sem volt felhőtlen. A befogadás nem ment könnyen, sem a papok, sem a hívek részéről. Éreztek velem, hogy mit keresek én itt, miért kellett Szeged környékéről plébánost hozni, mikor Debrecenben is lett volna megfelelő... Édesanyám csak a halálos ágyán árulta el, hogy egy idős debreceni asszony még Mezőkovácsházára is elment, hogy megnézzze, honnan származom. Szabályosan lekáderezett... Bizalmatlanságot éreztem magam körül...

KVI: A hitélet fenntartása, a katolikus vallási ismeretek és a közösségi élet fejlesztése is erőfeszítéseket követelt.

■ OL: Az iskolai és plébániai hitoktatás személyi feltételeinek biztosítása érdekében 1991 őszétől megszerveztem a három éves hitoktatóképzőt, amely 15 éven át működött. Összesen száz hitoktatót képeztünk ki. A plébánia adminisztrációját is rendbe kellett tenni. Eleinte csak egy káplánnal dolgoztam, volt úgy, hogy vasárnap öt szentmisét mondtam, mert a filiákat sem akartam elsorvasztani. Magam jártam ki Mikepércsre is, egészen 1996-ig. 1992-ben kaptunk ugyan egy nyugdíjas kiegészítő lelkészt, Fadgyas atyát, de ő csak egy jó évig bírta itt. Lelkipásztori szempontból is gyökeres fordulatot hozott és nagy segítséget jelentett a püspökség alapítása. 1993-tól folyamatosan kétkáplános plébánia vagyunk.

A közösségi életnek kedvezett, hogy már az első években visszakaptuk a Varga utca 17. sz. épületet, amelyből közösségi ház és kántorlakás lett. Ott működött a nyugdíjas-klub is, meg még sok, azóta sajnos megfogyatkozott közösség. A Szoboszlai úti iskola helyett ingatlancserevel az Angyalföld téren kaptunk helyiségeket, ez alapozta meg a tóócskerti hitélet fejlődését. 1994-ben a Simonyi úti villát is visszakaptuk, és 1996-tól ismét katolikus fiúkollégium működik benne egyetemisták számára.

Minden ingatlan javuló feltételeket biztosít, de gondot, feladatot is jelent. A legnagyobb örömöm az ebesi templom gyors felépülése volt, 1998-ban szenteltük fel.

Közben felnőtt hittant és bibliakört is indítottam, 1998-tól pedig a katekumenátus rendszerében készítem fel a felnőtteket a keresztségre és a tudatos katolikus életre. A Mária Légióhoz is csatlakoztunk, több csoportunk működik.

Nagyon nagy fejlődésen ment át a Karitás, jelentős tényezője lett a város szociális rendszerének.

De fontos szerepet tölt be a Figyelő is, és nagyon örültem a könyvesboltunk megnyitásának is.

KVI: Az elmúlt 20 évben nagy változások történtek, ezek közül legjelentősebb az, hogy templomunk székesegyházzá vált. A püspöki székhely rangot ad a katolikusoknak. Mennyiben változtatta meg ez a plébánia életét?

■ OL: Nemcsak a szép szertartások, a székesegyházi élet vonz ide sokakat, hanem püspök úr megfelelő módon képviselni tudja a katolikusokat a városban, a médiában, a testvéregyházakkal való kapcsolatban. Kiegyensúlyozottabbak a felekezeti viszonyok. Az ökumenikus imaalkalmaink népszerűek.

A millenniumra megújult a templom kívülről, és azóta már belül is. Az oltárok restaurálása nagy jelentőségű munka volt, hosszú éveken át komoly anyagi áldozatot követelt. Ezekben a munkákban is számíthatunk Püspök úr anyagi támogatására.

KVI: Forduljunk egy kicsit befelé! Lőrinc atya papi lelkiségének melyek a legfőbb vonásai, irányai?

■ OL: Jövőre már 70 éves leszek. Papként nem készülök nyugdíjba, de egyre többször vágyódom a csendre, saját lelki életem, életszentségem elmélyítésére. Bármikor jöhet a hívás, kész a válasz: „Szólj, Uram, hallja a te szolgád!”. Saját lelkiségemben központi helye van a szentségi Jézusnak és olvasmányaimnak. Szívesen olvasok a szentekről, különösen olyan emberekről, akik hősies hittel helytálltak a történelem viharában. Szeretek gyóntatni, örülök, ha tanácsokkal segíthetek az embereknek. Jó azt érezni, hogy az isteni kegyelem eszköze lehetek.

KVI: Mi az, amin javítani kellene a plébániai életben? Milyen tervek foglalkoztatják manapság?

■ OL: Szeretném, ha a káplánok jobban ide vonzanák az ifjúságot. Olyan programokra volna szükség, amelyek irányt mutatnak, kialakítják a fiatalokban a helyes, keresztény értékrendet. Szeretném, ha elevebb élet lenne nálunk is, de ezt már ne tőlünk várják, hanem a fiataloktól.

A közeljövő ismét sok újdonságot hoz. Templomunkban lesz egy példány a Torinói lepel hiteles másolatából. Új teremmel bővítjük az emeleti kiállítást, augusztusra elkészül Boldog II. János Pál pápa debreceni látogatásának 20. évfordulójára emlékező tárlat. Még előbb, a templombúcsúra tervezzük a két új harang szentelését. Kisebbségi javításokra, felújításokra, a vízkárok helyreállítására is szükség van, itt is, Mikepércsen is. Mindig van mit javítani, szépitni, kívül is, belül is. Tesszük, teszem, ahogy bírom, amíg „a gyertyák csonkig égnek.”

KVI: Megköszönve a beszélgetést, Isten áldását és a Szentlélek ajándékait kívánom további életére.

Az édesanyai hivatás

EGY HAT GYERMEKES ÉDESANYA

TANÚSÁGA HŰSÉGRŐL ÉS SZERETETRŐL

A kifogyhatatlan energiákkal rendelkező édesanya, ahogyan mindenki ismeri: Schaffné Panni férjével Kálmánnal 1992-ben kötöttek házasságot, immár 19 éve. 6 gyermekük született: Rita 18, Mária 16, Gabriella 15, Magdolna 13, Péter 10 és Zsuzsanna 9 évesek. Panni édesanyai hivatása mellett zenetanárként (cselló és gitár), Kálmán pedig oktatótechnikusként dolgozik.

Van-e testvéred, hogy több gyermeket vállaltál?

■ Két fiútestvérem van, én voltam a középő.

Édesanyád hogyan és miben támogat?

■ A család összetartásában, illetve abban, hogy hogyan kell betölteni a családban az édesanya szerepét; ebben mintául szolgál. Biztos háttér. A család nevelésében, ill. a háztartásban nagy segítség. Ugyanaz az értékrendünk a nevelésben és a háztartásban. Viszont amiben más az értékrendünk, abban nagyon más.

Mi az édesanyai szeretet kulcsszava?

■ Áldozathozatal. A gyerekek nevelése érdekében önmagunkról le kell mondani (pl. karrier, gazdagság anyagiakban). Viszont minden pillanatban van értelme az életnek, hisz az ember igazán akkor boldog, ha másokért él.

Elfogadó szeretet. Elfogadni a másikat úgy, ahogy van, minden hibájával együtt; Még a házastársunkat sem tudjuk így, ilyen tökéletesen (leginkább törekszünk erre), csak a gyermekünket.. Ezt csak egy édesanya tudja nyújtani.

Mikor határtalan az örömed?

■ Amikor a gyerekeknek sikerül valami, vagy ha Kálmánnak elismerésben van része. Az ő örömük az enyém is. Illetve akkor, amikor fel tudok szabadulni,

amikor kiléphetek azokból a szerepekből, amikben benne vagyok.

Gyermekeitek egészségesek, okosak, szépek – mik a gondjaitok?

■ Ez tényleg így van, ezt a Jóisten különös kegyelmének tekintem. Felnézünk azokra a párokra, akiknek nehezebb helyzetű gyerekeik vannak, ismerőseink közt is sok ilyen van. A gondok: a társadalom belekényszerít abba, hogy kenyérkeresője legyek a családnak és minden más édesanya is ezt éli át. Így nem tudok a család összetartója lenni. Az embernek fáj, hogy a feladatai miatt nem lehet együtt a családjával. (Bár szeretem a munkámat, és szívvel-lélekkel teszem, hiszen ott a gyerekek pótanyukaként tekintenek rám.) A „szegénységünket” is kegyelemnek látjuk, hisz egyrészt a Jóisten pont annyit ad, amire szükségünk van, másrészt megóv bennünket attól, hogy az anyagi javak körül forogjon az életünk. Néha azért feszít bennünket a túl szoros költségvetés és vannak izgalmas napjaink.

A férjedre, Kálmánra miben tudsz támaszkodni?

■ Segít a gyerekekkel való harmonikus kapcsolatban; különösen a fiunk nevelésében, tanulmányában; szerelésben, bevásárlásban... Fontos számára is a jövő, hogy a kapcsolatunk a későbbiekben is harmonikus legyen. Ebben felnézek rá, mert ezzel sokszor támogat. Mindketten szentségként tekintünk a házasságra. Ez nem jelenti azt, hogy nincsenek néha nézeteltéréseink, vitáink. De ezekben soha nem jutunk el arra a pontra, hogy a kapcsolatunk megkérdőjeleződne. A nehézségeket próbatételnek tekintjük, amelyet meg kell oldanunk, ezért mindketten a megoldást keressük. Ebben sokat segít nekünk az a házassági hétvégés lelkiség, amelynek tagjai vagyunk. Természetesen mindkettőnkben van egy válóperre való, de mi mindennap megerősítjük „igenünket”.

Hogyan hordozod imáidban őket?

■ Mindig tudom, hogy a gyerekeknek mi jelent nehézséget, olyankor fohászkodom értük, de ha lehet, inkább közösen imádkozunk. Vidékre járok dolgozni, útközben rászoktam az imádságra. Akkor tudom végiggondolni, hogy miért és kiért imádkozzak. De szerintem később jön el az igazi imádság ideje, mikor kikerülnek a család védő burkából, és már nem rajtunk múlik a sorsuk, hanem maguknak alakítják. A hitükért szoktam még imádkozni, de úgy látom, foglalkoztatja őket ez a dolog, amit kegyelemként élek meg. Lőrinc atya javaslatára vezettük be a szombat esti közös imádságot, mert olyan nehéz megoldani a mindennapi imádságot, hisz én későn jövök haza, a kicsiknek pedig aludnia kell. A szombat estét jelöltük ki a rendszeres, közös imára, ez a családnak is nagyon tetszik.

Hogyan vezetted le a lázadásokat?

■ Keményen. Vannak határok, amiket kijelölünk. Igyekszünk közösen, de az esetek zömében egységes a nevelés. Ha a gyerekek megmagyarázzák, miért szeretnének most egy kis engedményt, akkor viszont elfogadóak tudunk lenni, meg tudjuk beszélni az esetleges „szabálysértéseket”.

Együtt és külön, külön és együtt... Mit jelent ez számokra?

■ Normális esetben a Jóisten kegyelmét tapasztaljuk meg, mikor erről van szó. Jelentősek a különbözőségeink, de olyankor mindig az egyszer kimondott „igen”-re gondolok, hogy ő Istentől, ajándékként elfogadott párom. Nagy bajban sosem hibáztatjuk egymást, hanem ott vagyunk a másiknak. Sokszor bosszantóak a különbségek, de sokszor meg pont az ellenkezőjét, a hasznosságát tapasztalom meg. Ezeket persze nem csak én élem meg. A párom is átéli negatív tulajdonságaimat, de a hit átviszi az embert ezeken. A hitünkről való azonos gondolkodás sokkal nagyobb összetartó erő, mint amennyire különbözőségeink erősek.

A nagy családnak mi a legfőbb összetartója?

■ Első kérdés: nagyobb-e az összetartó erő egy kisebb, mondjuk 1-2 gyerekes családban? Mivel többen vagyunk, így több szálon kapcsolódunk egymáshoz, több a biztos pont, a kapaszkodó; erősebbek a köteleink is. A gyerekek is, mi is egymásra utaltabbak (nem anyagilag!) vagyunk. Egymást kell erősítenünk, szerintem ez az összetartó erő. A szeretetet, amit mi nem győzünk már megadni gyermekeinknek, egymásból is merítik. A szeretetkapcsolatunk idővel teljesen átalakul, de egyelőre ez az összetartó erő. Sokszor velünk szemben is összezárnak a gyerekek, de ilyenkor is jó látni ezt az összetartást. Jó a tudat, hogy amikor már nem leszünk, akkor is ott lesznek egymásnak. Az együttélés a házaságra, az alkalmazkodásra is jobban felkészíti őket.

Bizonyára tanulsz a gyermekeidről, mégis miket?

■ Hogy nyitottnak kell lennem azokra a dolgokra, amik érdeklik a gyerekeimet, akkor sokkal könnyebb a megértés. Fel kell fognom, hogy az utánam levő generáció más, az új dolgok megtanulásához viszont alázat kell. Megdöbbentő látni, hogy mennyire öröklük a tulajdonságainkat és sokszor a megoldatlan problémáinkat is.

Milyen útravalót adsz gyermekeidnek?

■ Hogy a földi életet a Jóisten nélkül nem lehet és nem is érdemes élni. Minden történést ebből a szempontból kell vizsgálni. Így válik igazán kalanddá az élet, állandó kapcsolatban Vele. Ebbe a házaságtól kezdve az édesanyai szerepig minden beletartozik.

Az édesanyával Ferenczi Richárd káplán atya beszélgetett.

Leköszönt a régi, alakul az új képviselőtestület

Az ötéves ciklus lejártával, 2011. május 15-én, vasárnap a 10 órai szentmise keretében leköszönt a főplébánia képviselőtestülete. Néhányan már több mint húsz éve vagyunk tagjai a testületnek, és nem vállalkozunk egy újabb ötéves időszakra. Mások már betöltötték vagy a következő ciklus alatt elérik a 70 éves korhatárt, így automatikusan megszűnik az aktív tagságuk. A többi tag – ha megfelel a szabályzatban előírt feltételeknek – nyilatkozhat, hogy kívánja-e folytatni munkáját.

Az új testület szeptemberben alakul meg a tagok nyilvános eskütételével, majd pedig megválasztják az új világi elnököt. Még van lehetőség olyan személyek jelölésére, akik időt tudnak szakítani a plébániai közösségért végzett szolgálatra, és gyakorlatban is képesek segíteni az egyház-köztség életét.

A leköszönő testület a templomnak ajándékozott egy hímezett vatikáni zászlót, amely a nemzeti színű zászló mellett kifejezi római katolikus identitásunkat. A zászlót Orosz Lőrinc plébános áldotta meg a május 15-i ünnepi szentmisén, amely éppen Lőrinc atya ide kerülésének 20. évfordulójára esett.

Mint az eddigi világi elnök, megköszönöm a testület tagjainak támogatását és munkáját, kívánom, hogy az új testület jó közösségként a munkamegosztásban rejlő lehetőségekkel segítse plébániánk további fejlődését, Isten dicsőségére.

KVI

„Életed árán is, halálod napjáig tusakodj az igazságért, akkor maga az Úristen száll harcba érted” (Sir 4, 33).

A LELKIERŐ ÉS AZ ISTEN FÉLELMÉNEK LELKE

Pünkösöd ünnepe és a bérmálási körutak időszaka a legjobb alkalom arra, hogy a Szentlélek ajándékairól elmélkedjünk. Melyek ezek? Izajás próféta a sugalmazás hatása alatt összefoglalta: bölcsesség, okosság, tanács, lelkiemelő, tudás, vallásosság, istenfélelem (Iz 11, 2). A bérmálásban ezeket kapjuk meg (*természetesen nem kifejlődve, hanem csiraszerűen*), Pünkösöd idején pedig a hívő katolikus újra felszítja magában az egykor kapott, de a sírig eleven, eltörölhetetlen pecsét szentségi kegyelmeit. A Szentlélek ui. a bérmálás szentségében oly módon halmoz el minket adományával, hogy ha nem állunk ellen neki, ezek az ajándékok feltétlenül megtermik gyümölcseiket (*melyeket Szt. Pál apostol sorol fel: Gal 5, 23*).

Helyhiány és a téma jelentősége miatt nem lehet minden egyes ajándékkal részletesen foglalkozni, s nem is lenne hasznos, mert vannak olyan dolgok, melyekről jobb semmit sem szólni, mint keveset. A Szentlélek nem véletlenül volt sokáig „elfelejtett Isten,” ui. az első két isteni személlyel összehasonlítva, kevésbé ragadja meg az ember képzeletvilágát. A Szentlélek ui. csöndes, és ez abban is megmutatkozik, hogy nem engedi, hogy fecsegjenek róla. Aki csak felületesen akar szólni a Lélekről, pusztán ástásgerjesztő közhelyeket tud mondani. Ezt elkerü-

lendő – eléggé önkényesen – kiemelek két ajándékot, melyeknek különös aktualitást tulajdonítok.

Lelkiemelő: A bérmálásban a Szentlélek az erő kegyelmében részesíti a bérmálkozót, ezt a betetőző kegyelmet ui. a keresztség nem adja meg. A Római Katekizmus így tanít: „*Akik a keresztségben megszülettek a természetfölötti élet számára, mint újszülöttek bizonyos puhaságot és gyengeséget mutatnak; a bérmálás aztán megerősíti, mintegy kegyelmi nagykorúságban részesíti őket*” (Cat. Rom. II. 3, 20). Ez független az életkortól, s ezt láthatjuk az apostolok példáján is. A lelkiemelő mily kicsi volt bennük Pünkösöd előtt. Miután azonban vették a lelki erősség ajándékát, már sem az emberektől, sem a keserves kínhaláltól nem féltek. Az erősség Lelke ad bátorságot minden hitvallónak és a hitükért, meggyőződésükért szenvedőknek. Hisz a keresztény élet nem ritkán olyan követelményeket támaszt a hívővel szemben, amely az emberi természet erőit meghaladja. De nem az Istent, aki nekünk is erőt ígér az istenellenes világgal szemben: „*Nézd, olyan keménnyé teszem arcodat, mint az ő arcuk, és homlokodat is olyan keménnyé, mint amilyen az ő homlokuk. Homlokodat olyan keménnyé teszem, mint a gyémánt, ami keményebb a sziklánál*” (Ez 3, 8). Isten népének ui. életfeladata az igazságért

Korszakváltás

A Debreceni Katolikus Figyelő első szerkesztőjeként húsz év után „letésem a lantot”. Megköszönöm egykori és mai munkatársaimnak, hogy két évtizeden keresztül írásaikkal és technikai segítségükkel hozzájárultak ahhoz, hogy 83 számot tudtunk megjelentetni, mindegyiket időre, pontosan. Köszönöm az olvasók érdeklődését, amely fenntartotta a lapot.

Húsz évvel ezelőtt, képviselőtestületi feladatként azzal a céllal vállaltam az 1945-ben megszünt

Debreceni Katolikus Figyelő újraindítását, hogy a rendszerváltás adta média-lehetőségekkel élve segítsük a katolikusok vallási ismereteinek fejlesztését, és hírt adjunk a város katolikus plébániáinak életéről.

Hosszú éveken át ez volt az egyetlen katolikus kiadvány Debrecenben. Lassan az egyházmegye és a plébániák periodikái és honlapjai átvették bizonyos funkciókat a Figyelőtől, de a médiastuktúra változásai nem tették fölöslegessé a főplébánia, ill. a székesegyház lapját. Ezért remélem, a megújuló képviselőtestületben is lesz megfelelő képzettségű személy, aki a szerkesztés rendszeres és felelősségteljes,

való harc, és egy sajátos értelemben vett keménység (pl. önmagunkkal, a bűnnel és kísértésekkel szemben).

Istenfélelem: „Az Úr félelme a bölcsesség kezdete” (Péld 9, 10). Az istenfélelem (*eulabeia*) nem azonos a szolgálai rettegéssel (*fobia*). A Szentírás világosan különbséget tesz a kettő között: Szt. János apostol az utóbbira gondol, amikor azt írja, hogy „*aki fél, az még nem tökéletes a szeretetben*” (1 Jn 4, 18). Ez azonban nem azonos az Isten előtti megrendültséggel, mely nélkül – Szt. Ágoston szerint – az ima majdnem vakmerőség és a lelki élet csupán érzélgősség. Az Atya előtti megrendültség, az istenfélelem, még az Üdvözítőben is megvolt (Vö. Zsid 5, 7). Erről beszél az Apostol is, amikor így buzdít: „*félve és rettegéssel munkáljátok üdvösségeteket*” (Fil 2, 12). Ez a nem azt jelenti, hogy állandóan remegve féljük a haragvó Isten büntető jobbát, hanem azt, hogy döntési szituációban „*inkább engedelmeskedünk Istennek, mint az embereknek*” (ApCsel 5, 29). Az első Pünkösöd előtt még emberi tekintet vezette az apostolokat. Szt. Péter egy szolgáló szavára csak azért tagadja meg Mesterét, mert fél a gúnytól, a szidalmaktól, ha bevallja, hogy ő is a megcsúfolt, halálra ítélt názáreti Jézus tanítványa. Hiányzott belőle az istenfélelem, de telve volt emberi félelmekkel. Ám eljött Pünkösöd, vette az Úr félelmének Lelkét, és kész lett mártírháláltalni Mesteréért. Szt. Pál apostol helytelen vallássosságában üldözni merte az Istent, csak hogy megfeleljen elvárásainak. De miután megkapta a Szentlélek ajándékait, már nem törődött az emberi véleményekkel (Vö. Gal 13, 16), nem érdekelte, hogy esztelennek mondják és kinevetik (Vö. ApCsel 26, 24), hanem bátran hirdette a világnak a megfeszített Jézus tanítását és keresztségét, „*mely a zsidók számára botrány, a pogányoknak esztelenség,*” neki azonban az egyetlen dicsekvése volt (Vö. 1 Kor 1, 23). Ez adott neki félelemmel párosult erőt, alázatból fakadó öntudatot.

Ez a két adomány tehát szorosan összekapcsolódik. S hogy miért ezeket emeltem ki? Mert személyes meggyőződésem, hogy ez előttünk álló időben e két kegyelmi ajándékra igen csak rá lesz utalva minden üdvözülni kívánó keresztény. Nem azt mondom, hogy az igényes lelkiéletre törekvő katolikus, hanem már az is, aki pusztán csak meg akar menekülni. Ne áltassuk magunkat, nehéz idők következnek: a humanizmusnak álcázott perverzió diktatúrája. Aki ki fog tartani szóban és tettben a keresztény tan mellett, az a perifériára kerülhet, vagy még rosszabb is érheti. Nekünk ezzel azonban nem kell érdemben foglalkoznunk, éppen elég mindenkinek a saját terhe, a saját bűnös természete, a jövőt bizzuk Istenre, mely akármit hozzon is, a Szentlélekkel együttműködő embernek lelki kárt nem okozhat.

Ezért ha bűnösök vagyunk is, nem szabad csüggedni. Mert noha mindenki bűnös, nem mindenki bűnöző. És ha mindenki vétke is, nem mindenki egyformán. Szerencsére senki sem tud hitelt érdemlő összehasonlítást tenni önmaga és a többiek között, mert az egyes hívő dologi teljesítménye vagy bűneinek mennyisége ehhez nem elegendő. Isten ui. nem az eredményt nézi, hanem a törekvést és a szándékot, hiszen csak ő tudja, hogy ki mennyi kegyelmet kapott és mennyinek állt ellen, mit örökölt és milyen körülmények között ért el annyit, amennyit, és mindehhez mit tett önmaga hozzá; azaz, hogy mennyire használta fel a mindenkinek segíteni kész Lélek adományait; vagyis mennyire törekedett az életszentségre. Mert ez az „*az egyetlen szükségesség*” a sok szükséges között, amire Jézus emlékeztette Mártát (Vö. Lk 10, 42): törekedni az éltszentségre. Elérni ugyan „*embernek lehetetlen, de nem az Istennek, mert neki minden lehetséges*” (Mk 10, 27). Ezért mondja a Pünkösdi szekvencia: „*Sine tuo numine nihil est in homine – ajándékok nélkül semmi nincs az emberben.*” Semmi, egyáltalán semmi...

Füzési Zsolt

néha kényesen diplomatikus, és mindig nagyon időigényes feladatát önzetlenül vállalni tudja, és aki kezében felfrissül, megfiatalodik a lap.

A főszerkesztő-váltás korszakváltás is lesz, hiszen az új egyéniség átformálja az újság karakterét. A kiadó felelőssége az, hogy elvárásait világossá tegye, és teljesülését ellenőrizze. Persze, a Figyelő nem „profi” újság, de országosan is nyilvántartott sajtótermék. Az évek során többnyire csak „amatőr” munkatársakra építhettünk. Mára néhány jól képzett „profi” média szakember is segíti munkánkat, természetesen ők is az önkéntes szolgálat jegyében. Nagy fejlődést jelentene, ha új munkatársakkal kie-

gészülve a havi megjelenés feltételei kialakulnának. Éppen a tömegtájékoztató vasárnapján fejezem be a nevemmel megjelenő utolsó Figyelő-szám szerkesztését. Pünkösöd ünnepe a kommunikáció értelmére világít rá: a nyelvek, felfogások, vélemények sokaságában a Szentlélek tehet minket – a szó legszorosabb értelmében – egyetértővé!!! Ő, a megújulás Lelke, segítse ajándékaival azt, aki a most letett „lantot” fölveszi!

Kitartó és eredményes munkát kívánok utódomnak és munkatársainak.

Keresztesné Várhelyi Ilona

Debrecen is bekapcsolódik a csíksomlyói Feltámadási menetbe

2005-ben a zamárdi egyházközség kezdeményezésével húsvéttól pünkösdig tartó ún. Feltámadási menet indult el, amely a Balatontól Csíksomlyóig áthalad minden kárpát-medencei utódállamon.

A Feltámadási menet jelvénye az Árpád-kori motívumú szárnyas kereszt. Árpád-kori eredetében benne rejlik a keresztény/keresztyén egységünk eszméje, valamint a húsvét (kereszt) és a pünkösd (szárny) szimbolikája is. A Feltámadási menetben minden község, közösség, gyülekezet hite szerint erősíti az Éggel való szövetségét, amelyet a nemzeti-felekezeti összetartozás erősítésének jegyében kéres formájában tárnak az Úristen elé.

A Feltámadási menetnek 4 ága van. Az első Zamárdiból délnyugati irányba indul el, majd a szlovéniai magyaroktól visszafordulva Baranyán és Délvidéken halad át, majd az Alföldön keresztül a Maros völgyében lép Erdélybe. A másik ág Tihanyból halad Burgenland felé, majd Sopronnál keletre fordulva a Felvidéket, Kárpátalját köti össze Erdellyel. Az ország „közepét” öleli fel a középső ág Szatmáron át. Az alsó ág pedig az Alföld közepét és Bánát bevonását jelenti.

Az ún. stációtelepülések között a Feltámadási menet gyalogosan vagy kerékpárral vagy a körülmé-

nyektől függően autóbusszal zajlik. A zarándoklat úgy ér véget, hogy pünkösdkor a feltámadási jelvények összeérnek, egy jelvényt alkotva és a csíksomlyói közösség viszi le a plébániatemplomba a csángó nagymisére, ahol a ferences-rendi atyák tárják az Úristen elé a kárpát-medencei magyarság kéréseit.

A Feltámadási menetbe 2011. június 2–3-án a debreceni egyházközségek is bekapcsolódnak, melynek szervezését a Debrecen-nyíregyházi egyházmegye római katolikus püspökséggel együttműködve a Szent József Gimnázium és Kollégium végzi.

Az Érmihályfalváról érkező szárnyas keresztet a debreceni gyülekezetek Székelyhídra viszik tovább.

Csodálatos példája lehet ez az esemény a kárpát-medencei felekezeti-nemzeti identitás erősítésének, valamint Debrecen városában az ökumenizmusnak.

Gáti Magdolna

Történelmi jelentőségű boldoggá avatás

Minden szent valamiképpen történelmi személyiség, még ha nem is egyházi vagy világi vezető. Vannak azonban olyan szentjeink, akik Isten teremtő szavával gyökeres és váratlan történelmi fordulathoz segítik a világot. Ilyen személyiség volt II. János Pál pápa, akit udóda és munkatársa, az egykori Ratzinger bíboros, vagyis XVI. Benedek pápa iktatott a boldogok sorába hat évvel a halála után, 2011. május 1-jén, az általa alapított Isteni Irgalmasság ünnepén.

Istennek hála, ezen a csodálatos szertartáson, s már előző éjszaka a virrasztáson is részt vehettem, és a milliós tömeggel együtt ünnepelhettem azt a kivételes hatású embert, aki életével, tanításával és halálával úgy dicsőítette meg Istent, hogy még a vallástalan vagy ateista emberek is példaképnek tekinthették, s akinek mi, magyarok is igen sokat köszönhetünk.

Debrecenből nem szerveződött közös zarándoklat a boldoggá avatásra, de úgy éreztem, kivételes ajándéka az életemnek, hogy ismerhettem, tisztelhettem őt, s ha már a temetésére is eljuthattam, ott kell lennem a boldoggá avatásán is, hogy hálát adjak Istennek II. János Pál hatalmas életművéért, színes személyiségéért, a kommunizmus bálványainak ledöntésében vállalt szerepéért, katolikus öntudatunk megerősítéséért. 20 évvel ezelőtt eljött hozánk is. A kiengesztelődés példáját mutatta meg Debrecenben a Nagytemplomban és az Emlékkertben. Bevallom, talán kissé önző módon, boldoggá avatásán azért is imádkoztam, hogy egyházunk Mindszenty hercegprímást és Márton Áron püspököt is minél előbb bátorító példának állítsa a magyarság és más nemzetek elé.

II. János Pál pápa az emberi szenvedést, a beteg-

Igaz ügyet az Isten nem hagy cserben!

EMLÉKTÁBLA-AVATÁS BÁRÓ BÉMER LÁSZLÓ (1784–1862) NAGYVÁRADI PÜSPÖK TISZTELETÉRE A SZENT JÓZSEF GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUMBAN

2011. április 14-én Báró Bémer László nagyváradi püspök tiszteletére a Szent József Gimnázium első emeleti aulájában márvány emléktáblát avattak, amelyet főtisztelendő Bosák Nándor püspök Úr áldott meg.

A gimnázium igazgatója dr. Pogány Béláné köszöntő beszédét követően Pethő Gábor, a Debreceni Kossuth Társaság elnöke szólt Bémer püspök egyházpolitikai szerepéről, majd Pintér József, a gimnázium történelem szakos tanára mutatta be Báró Bémer László nagyváradi püspök életútját.

„Báró Bémer László a társadalmi megbecsülést már a halála előtti évben megtapasztalta, amikor korábbi püspöki székhelye, Nagyvárad díszpolgárrá avatta, majd a dualizmus korában 1887-ben ugyancsak Váradon teret is neveztek el róla.” – vezette be a történész tanár úr Bémer laudációját. 1911-ben Ungváron helyeztek el emléktáblát a püspök tiszteletére, azon a házon, amelyben élete utolsó éveit töltötte, azonban 1945-ben az egyházellenes szovjet hatalom a táblát bevakoltatta, amit 1991-ben az utókor helyreállított.

Bémer az 1848/49-es szabadságharcban a kossuthi függetlenségi politika elkötelezett híve volt, és éppen 162 esztendővel a trónfosztást követően ugyanezen a napon április 14-én kap Debrecenben emléktáblát.

A püspököt a szabadságharc bukása után halálra ítélték, de kegyelmet kapott, majd büntetését száműzetésre változtatták. – folytatta Pintér beszédében.

„Mondhatjuk, áldozat volt, az igaz ügy mártírja, vagy legalábbis is hitvallója volt, tisztségével fizetett, egészségével fizetett, vagyonával és társadalmi rangjával fizetett hazafiasságáért, az igazság felismeréséért és a mellette való kiállásért. Mindent feláldozott-mindent elveszített.” – vélekedett Pintér.

Végezetül Báró Bémer László püspök életútját részletező beszédében a tanár Úr a püspököt a jó pásztorhoz hasonlította: „a jó pásztor, aki akár életét is adja a nemzete ügyéért, a hazájáért, a szabadságért, az igazságért. (...) emlékeztessen bennünket ez az emléktábla a jó pásztorra, aki irányt és példát mutatott az utókorak a hazafiságban, felelősségvállalásban, kereszténységben, a jó és helyes cselekvés mellett való kiállásban, és segítsen arra a felismerésre bennünket, hogy az igaz ügyért kiállni, akkor is érdemes és szükségszerű, amikor minden ilyen cselekvés hiábavalónak tűnik!

Hiszen: Iustam causam Deus non derelinquet!
(Igaz ügyet az Isten nem hagy cserben.)”

Gáti Magdolna

séget, a keresztviselést ugyanúgy az életszentség útjaként tárta elénk, mint a vidám, derűs, nyitott egyéniséggel teljesített apostoli küldetését. Földrajzi értelemben is, de mélységdimenziójában is teljesítette a missziós parancsot: országok és népek százainak hirdette a Szeretet-Isten örömhírét. A küldetésből és a keresztből ránk eső kis részt vállalva bizonyára mi is az ő áldottságának, Isten szentségének részesei lehetünk.

Már az a tudat is boldogító, hogy nagy szentek kortársai vagyunk! A római ünnepen az Egyház apostoli egységét és szentségét minden szónál határozottabban jelenítette meg az a gesztus, hogy II. János Pál cédrus-koporsóját Szent Péter apostol sírja fölé helyezték a szertartás utáni tisztelgés idejére. A temetésén a szél által behajtott evangéliumos könyv most ismét nyitva állt a koporsón.

Boldog II. János Pál pápa végleges nyughelye az Egyház szívében, a Szent Péter-bazilikában Michelangelo csodálatos Pièta szobra mellett lesz. Jelmondata valósággá vált: Totus Tuus – most már egészen az övé!

Keresztesné Várhelyi Ilona

Hittanos gyermekek rajzai templomunkban a Család Évében

SZABÁLYTALAN „TÁRLATVEZETÉS”

A GYERMEKRAJZOK KIÁLLÍTÁSÁRÓL

Hitoktatóik, nevelőik kérésére I-VIII. osztályos gyermekek „vallottak” családjukról rajzaikban. Igen, minden kis rajz egy-egy vallomás. Véleményezés arról, hogy milyennek látnak bennünket, szülőket, nagyszülőket, egyszerűen: felnőtteket gyermekeink, hol és hogyan látják a maguk helyét a családban, vagyis abban a mikrovilágban, amelybe anyuka, apuka, a testvér(ek) mellett sok helyen befér a nagymama, nagypapa is.

Gyermekeink különböző élethelyzeteket ragadtak meg: otthon egy belső helyiségben (közös étkezés vagy ki-ki a maga „munkálkodása” közepette), a szabadban (kertben, tó partján, erdőben, réten, vízparton) szaladgálva, játszva testvérrel, anyával, apával) vagy éppen mintha ég és föld között lennének (fenn a kékségben úszó felhők, lenn a zöldben nyíló virágok). Van sokalakos „kompozíció”, (bizonytalán, ahol nagy a család, sok a gyermek), – s hála Istennek ilyen rajzok elég nagy számban vannak! – s vannak kevés szereplőt felsorakoztatók. Ki milyen

„keretbe” foglalta őket. Legkedvesebbnek talán a piros szívbe foglalt rajzokat mondanám, amelyek már ezzel az elhelyezéssel is a szeretetet sugallják: szeretlek, anya, szeretlek, apa, tesó, nagyi, nagyapó... Több rajzon összefogóznak az alakok, másokon csak egymásra néznek. Van ahol a képet egy-egy állat megjelenése egészíti ki, teszi hangulatossá. De nem is lennének hittanosok, ha meg nem jelennének a rajzokon az angyalok, akiknek hol anyu vagy apu vállából nőnek ki szárnyaik, hol „csak lebegnek” a személyek felett. Ahol pedig közös ima is lehet a családban, ott a kereszt is a falon függ, rózsafüzér is van...

Isten s az angyalok óvják, szeretik a családokat. Feltételezem, hogy minden kis rajzolónak boldog családja van. Erről árulkodnak a „művek”. Áldd meg, Uram, őket!

Áldd meg a rajzókat, s a lerajzoltakat! S azokat is, akik sarkallták őket a rajzra. De ne légy nagyon szigorú azokhoz sem, akik nem járnak hittanóra, nem ismernek téged, s akik most nem is állíthaták ki rajzaikat. Sőt, őket óvd különösen, hisz te mondtad: *nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek*. Ne az örvendezők örömét vedd el, de öleld át a sírókat, a szenvedőket, sőt a közömbösek is! Nyújts nekik vigaszt, hogy, ha hozzád fordulnak, az ő életük is örömtelivé válhat.

Bérces Mária Klára

BÉRMÁLÁS

Pünkösdvasárnap a székesegyházban a 10 órai szentmise keretében Bosák Nándor megyéspüspök kiszolgáltatja a bérmálás szentségét az arra felkészült fiataloknak és felnőtteknek.

GYERMEKNAP

Pünkösdhétfőn plébániai gyermeknapot rendezünk a mikepércsi templom kertjében. Szeretettel várjuk a hittanosokat és szüleiket. Ingyenes autóbusz indul 8:30-kor a Szent Anna-templom elől, majd délután 3-kor indulunk vissza.

DÉLI HARANGSZÓ EBESRŐL

Pünkösdhétfőn és június 18-án délben a Kossuth Rádióban az ebesi Szent Lőrinc-templom harangja szól.

PAPSZENTELÉS

Június 25-én 10 órai kezdettel papszentelés lesz a székesegyházban. Szent László, egyházmegyénk védőszentje ünnepéhez kapcsolódva Bosák Nándor püspök az egyházmegye papságának jelenlétében két papnak és három diakónusnak szolgáltatja ki az egyházi rend szentségét. Imádkozzunk a szentelendőkért és új papi hivatásokért!

ÚRNAPJA

Június 26-án Úrnapja. A 10-es mise után a körmenet a szokásos útvonalon halad: Szent Anna u.–Sumen u.–Tímár u.–Varga u.–Szent Anna u. A négy sátor építéséhez reggel 7 órától lehet virágokat hozni. Az idei elsőáldozókat (és minél több kislányt) szeretettel várjuk virágszóráshoz, lehetőleg elsőáldozási (vagy fehér) ruhába öltözve. Kérjük, hogy erre a szentmisére és a körmenetre minél többen jöjjenek, és közben, énekelve, méltósággal haladjon a menet végig, majd vissza a templomba, hogy méltó legyen tanúságtételünk az Oltáriszentséghez. A körmenet miatt a fél tizenkettes mise elmarad.

Július 3-án Lőrinc atya korábbi szolgálati helyén, Földeákon tart ünnepi szentmisét a templombúcsú alkalmából. Plébános urat elkíséri a Szent László Kórus is, hogy ottani szolgálatával még ünnepélyesebbé tegye az alkalmat. A kórust szállító buszban kb. 20 fő számára van szabad hely. Akik szeretnének részt venni ezen az ünnepi eseményen, mielőbb jelentkezzenek a plébánián vagy Lőrinc atyánál. A busz július 3-án reggel 6 órakor indul. A szentmise Földeákon 10 órakor kezdődik.

Keresztény Ifjúsági Találkozó – az egység jegyében 2011. március 18.

Szép hagyománya régióknak, hogy a történelmi egyházak Debrecen-nyíregyházi Egyházmegye területén található oktatási intézményei minden évben más iskola falai között vendégeskednek, hogy a krisztusi testvériségről így is tanúságot tegyenek. 2011-ben a Keresztény-Keresztyén Ifjúsági Találkozónak a debreceni Szent József Gimnázium és Kollégium ad otthont. A házigazdákkal együtt tíz felekezeti középiskola, a Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma, a Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma, nagyecsedről az Ecsedi Báthori István Gimnázium, a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium, a nagyváradai Liceul „Don Orione”, a hajdúdorogi Szent Bazil Görög Katolikus Oktatási Központ, a debreceni Svetits Gimnázium, a nyíregyházi Szent Imre Katolikus Gimnázium és a kisvárdai Szent László Katolikus Szakközépiskola diákjai és tanárai ünnepelnek együtt Szent József neve napján.

Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi püspök a résztvevőket ünnepi liturgia keretében köszöntötte a Szent Anna Székesegyházban. A főpásztor Szent József felelősségteljes szerepvállalására hívta fel a figyelmet, majd, mivel a debreceni gimnázium a piarista gimnázium jogutódja is, Kalazanczi Szent Józsefre, a piarista rend alapítójára is emlékezett. A rendalapító összegyűjtötte a Róma utcáin céltalanul kószáló gyermekeket, és nevelőket maga köré gyűjtve nevelte őket. Kalazanczi Szent József a pedagógusoknak mutatott példát az ifjúság helyes nevelésére – mutatott rá a főpásztor.

A nap vezérfonala a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által meghirdetett „Család éve – 2011”, hisz az előadások, tanulmányi versenyek témakörei a családdal kapcsolatos témákat, kérdéseket dolgoznak fel. Intézményünk 220 diákja mellett 200 diák és 50 tanár mutatkozik be egymásnak rövid színpadi előadással, illetve a tanulmányi versenyek szekcióiban tudásukat mérhetik össze: történelmi vetélkedő, nyelvi versenyek, a matematika, fizika, földrajz, hittan tantárgyi próbák mellett a művészi-gyakorlati készségek is helyet kapnak, hisz lesz versmondás, népdaléneklés, íjászat, elsősegélynyújtás, fizikai-kémiai kísérlet-bemutató, illetve az előre elkészített képzőművészeti alkotásokból kiállítás nyílik az iskola galériájában.

Reményeink szerint e találkozó is hozzájárul ahhoz, hogy fiataljaink hitükben erősödve, új barátságokkal, szellemi és lelki kincsekkel térjenek majd haza, hogy mindennapjaikban beteljesíthessék a nap választott Kempis Tamás-jelmondatát: „A szeretet futván fut, örül, szalad és fel nem tartóztatható. Mindent elhagy, hogy mindent elnyerjen!”

dr. Bódis Zoltán

Hittanos tábor

Július 10-től 17-ig Kemence községben lesz az idei gyermektáborunk, Lőrinc atya vezetésével, hitoktatók közreműködésével. A részvételi díj 15000 Ft. Jelentkezni a hitoktatóknál vagy a plébánián lehet.

VERSEK-ZENÉS ÁHÍTAT

Július 24-én 19 órai kezdettel Erdélyi Márta Reményik-versekből összeállított műsorát hallgathatjuk meg a templomban. Közreműködik a Canato Armonico énekegyüttes.

Szent Anna-búcsú

Július 26-án, kedden az esti szentmise keretében ünnepeljük templomunk búcsúját. Terveink szerint ekkorra készül el a jelenleginél kisebb két új harang is, amit főpásztorunk, Bosák Nándor szentel meg. A szentmisét is ő celebrálja. A szertartás 18 órakor kezdődik.

Előző napon, július 25-én, hétfőn, az esti szentmisében kerül sor a betegek kenetének közösségi kiszolgáltatására. A szentség felvételére 22-én és 23-án este lelkigyakorlatos beszédek készítik fel az idős, életerejükben megfigyelt híveket.

A Torinói Lepel hiteles másolata az Immaculata-kápolnában

Június 1-jén szentmise keretében áldotta meg főpásztorunk a Szent Lepel másolatát, amit Torinóban készítettek. Az eredeti Lepel csak igen ritkán, általában csak a szentévekben látható. (Tavaly Richárd atya vezetésével elmehettünk arra a soron kívüli kiállításra, amit XVI. Benedek pápa engedélyezett, és így szemtől szembe láthattuk ezt a rejtélyes ereklyét.) Hogy azonban ez a lepel szemléltető legyen máskor és máshol is, újabban limitált számú másolatot készítenek belőle. Országoként általában csak egy példány kihelyezését engedélyezik. Tudomásunk szerint Magyarországnak kivételesen – Pályi Gyula professzor közbenjárására – a második példány megvásárlását és bemutatását is engedélyezte a torinói érseki hatóság. (Úgy tudjuk, Győrben van már egy példány.) Az ereklye másolata az eredetivel azonos méretű. Hosszúsága miatt gondot okozott vízszintes elhelyezése templomunkban, ezért határoztunk a függőleges bemutatás mellett. A székesegyház első mellék-kápolnájában, a Máriaoltárral szemközt találtunk alkalmas helyet számára.

A Torinói Lepel egy 437 × 113 cm méretű I. századbéli halszálkás mintázatú lenvászon kendő, amelyen egy megkínzott, majd keresztthalált szenvedett férfi fotografiai negatív jellegű képmása, valamint vérfoltok és égésnyomok láthatók. A lepel a halott fején volt áthajtva, így az megőrizte a holttest lenyomatát előlről és hátulról, valamint az arc és fej felismerhető vonásait. Az eredeti Leplet Torinóban (Olaszország) a Keresztelő Szent János Székesegyházban őrzik.

A Lepel története Jézus Krisztus keresztthalálától 1349-ig szórványos adatok alapján rekonstruál-

ható, majd ezt követően hiteles adatokkal napjainkig követhető. Bizonyító erejű ábrázolás látható a Lepelről a mi Pray-kódexünkben, amely a XII. század végén készült. (Ebben a kódexben maradt fenn az első összefüggő magyar szövegemlékünk, a Halotti Beszéd is.)

A Torinói Lepel 1898 óta foglalkoztatja a tudományos közvéleményt, amikor a torinói Secondo Pia ügyvéd, amatőr fotós, először készített fényképfelvételt a textilereklyéről. A fotón a lepel pozitív képe, vagyis a fényképe jelent meg. Ez azért olyan különös, mert a negatívon keresztül történő foto-

Egyházmegyei búcsú

A Debrecen–Nyíregyházi Egyházmegye búcsúja az idén július 31-én lesz Máriapócson. A szentbeszédet dr. Veres András, szombathelyi megyéspüspök tartja. A szentmise fél 11-kor kezdődik a kegytemplom udvarán, majd délután a római katolikus templomban lesz litánia.

20 éve járt Debrecenben II. János Pál pápa

Augusztus 18-án lesz a 20. évfordulója az idén már boldoggá avatott II. János Pál debreceni látogatásának. Erre az évfordulóra készülve a szentély mögötti, kibővített

emeleti kiállítóterben emlékkiállítás rendezünk, amely fényképek, emléktárgyak segítségével idézi fel a pápalátogatás eseményét. Az évforduló tiszteletére egyéb rendezvényeket is tervezünk, amelyekről időben hírt adunk.

Hitoktatóknak

Az új tanév első hitoktatói értekezlete augusztus 29-én 17 órakor lesz a plébánián.

gráfiai eljárásokat csak az 1800-as évek elején találtak fel. A képmás a textilszálak elszíneződéséből rajzolódik ki, tehát nem ráfestésből. Jézus feltámadását sugárjelenség, fényjelenség kísérhette, és ez a hő- és fényhatás okozhatta a szálak elszíneződését. Ennél tudományosabb magyarázat jelenleg nem létezik erre a jelenségre.

E felfedezés óta a szindonológia (lepelkutatás) megállapította, hogy az a halott, akit ebbe a lepelbe takartak, pontosan azokat a sérüléseket szenvedte el, amelyekről az evangéliumok is hírt adnak Jézus halálával kapcsolatban. Az orvos-szakértők szerint a vásznon egy kízásokat elszenvedett, erőszakos halált halt ember képe látható, aki kb. 30 órát töltött a lepelben. A vizsgálatok során részben halott, részben élő emberből származó valódi vért azonosítottak. Az AB vércsoport a Közel-keleti eredetre utal. A fej tetején talált sérülésekből arra a következtetésre jutottak, hogy a töviskorona nem csak a fej körül elhelyezkedő koszorúfonat volt, hanem az egész fejet sapkaszerűen betakaró töviskorona lehetett. Továbbá bebizonyosodott, hogy a test felszögezése nem a tenyéren, hanem a csuklón keresztül történt. A Lepel képén jól láthatók a korbácsolás okozta sérülések is. A holttest szemére különböző pénzérméket helyeztek, mind a kettő Krisztus után 29-32 között volt forgalomban, ami megegyezik Jézus Krisztus kivégzésének és Pilátus júdeai helytartóságának idejével. Az arc jelentőségteljes, kifejezéssel bíró egyéniséget mutat, külön érdekessége, hogy háromdimenziós információt is tartalmaz. A „Lepel Embere” 30-40 év körüli – a sérülésektől eltekintve – egészséges, 180 cm (+ – 5 cm.), az akkor 150-160 cm-es átlag testmagassághoz képest igen magas, méltóságteljes megjelenést mutat.

A pollinológia tudomány a lepel anyagából, illetve a hozzá tapadt részecskékből következtet a lepel történetére, identitására. A vizsgálatok a pollenek és gomba-spórák elemeiből 77 növényt azonosítottak, amelyek vásznon keletkezési helyére és vándorlásának állomásaira jellemző flórából származnak.

Az eddigi kutatások szerint Edesszában (ma Törökország Urfa nevű városa) találtak rá a Lepelre, ahol már Euszebiosz püspök (325 körül) írásos feljegyzései utalnak a lepel létezésére. 944-ben került Bizáncba, 1453-ban pedig a Savoyai hercegség tulajdonába. 1572 óta őrzik Torinóban. 1983-ban, amikor II. Umberto (száműzött) utolsó olasz király Savoyban meghalt, az ereklye a Szentszék tulajdonába került.

A Katolikus Egyház mind a mai napig nem jelentette ki, hogy a Torinói Lepel minden kétséget kizáróan Jézus Krisztus halotti leple, hanem szigorúan ragaszkodik a történeti igazságokhoz, és a tudományos vizsgálatokat a legnagyobb mértékben támogatja. A tudomány jelenlegi állása szerint minden kutatási eredmény a Lepel hitelessége mellett szól, és ha ez így van, akkor nyugodtan kimondhatjuk, hogy ez a kereszténység legértékesebb ereklyéje, az Ötödik Evangélium. A történelmi és természeti viszontagságok közepette megőrzött Lepel előtt II. János Pál és XVI. Benedek pápa is imádkozott.

Példájukat most már itt a Szent Anna Székesegyházban is követhetjük. Köszönjük Pályi professzor úrnak, hogy anyagi támogatásával is hozzásegítette a debrecenieket ehhez az értékes kegytárgyhoz, és előadásaival, könyvével nagyban elősegíti a Lepellel kapcsolatos tudományos ismeretek népszerűsítését.

KVI-KÁ

„A Te arcodat keresem, Uram!” (Zsolt 27, 8)

Mennyei Atyánk!

Te, aki Fiadat, Jézus Krisztust

üdvözítő szenvedésében megdicsőítetted,

és ő a halálból való feltámadása által

nekünk életet ajándékozott,

add, kérünk, hogy mi, akik Halotti Leplében

megjelenő képét szemléljük,

egykor színről színre láthassuk

Krisztus dicsőséges arcát,

aki Veled él és uralkodik

a Szentlélekkel egységben,

mindörökké.

Ámen.

Pünkösdi felhőjárás

Az áldó esőtől friss-kék égen óriásdarázs döngicsél: az üde vonulatok közti, Olt-szelte mendencében sportgép ró ujjongó köröket, majd tovahúz a Hagymások hóka tömbje felé. Fülkájából tán fakó mákszemként se tűnik a hamvas kupac, farmeres fiú s lány roskadt boglya a Kis-Somlyó örvén.

Anyaországi fiatalok. Káprázatig pereg e pár nap: buzgó vágyuk szívbe zárni Erdélyt, a búcsú minden történéseit. Útlevel, zászlók, himnuszok, könny, in-tegető magyarok? románok?, mezőből nőtt dombok-hegyek végtelen sora, havasok világa: fenyves, csilingelő patak, hús forrás, kalyiba, kaszáló, hágó, majd' feledett véreink: az ezeréves határon székely-csángó atyafik... Útra bocsátó hajnali harangszó, csengők léptető ritmusa, rózsafüzér s Mária-énekek, szomjra borvíz, izzadság sós leve, égő talpak, sajgó lábak, nehezülő testek, emelkedő lelkek, nagy kike-rülés az örök igaz Isten irgalmából...

Az oldalt gyöngye tömjénfüst lengi-szenteli, s zá-rándokok hó imája, vére-verítéke. Innen hunyorog-nak a leszentülő napba: élesen vakít a Hargita lilás sziluettje, mögüle bíbor tűz lobban.

Szemük sarkából látják, seregnyi purdéval, kar-ján csecsszopóval tarkaruhás cigányasszony közeleg.

Jönnék már! Kéregetés, kóborgás az életük. Ma-radt cukorkád, néhány forintod?- sóhajtának és me-reven a semmibe bámulva átszellemültséget színlel-nek, hátha... Ám hiába:

Bácsika, bácsika! Melyik út vezet a Jézus-hágójá-ra? – süvölt messziről a lányka-anya.

Döbrent-eszmélten, szégyenérzettel fordulnak oda:

Úgy harminc éve tévelygünk-bolyongunk, foly-ton azt keressük. Higgyen, maga közelebb van hoz-zá, intsen, ha rátalál! – kiált a fiú.

A lányka-anya mit se érti az úri polémiát, bosszú-san legyint, toronyirányt a tetőre vág.

Búcsús-ág lapiját babrálják, figyelnek, mereng-nek, ritka a szó:

Akár gyökérzetben szivárgó éltető nedv, jött a többszázezernyi sokaság...

Be szépen zengett: a fa a szél kihívására gyökeré-vel válaszol...

A havason a gyökér volt gyenge, vagy a vihar ret-tentő, mikor temérdek fenyves földre dőlt?

Csoda érti a világ rendjét: a széllel dacoló, szálfatartású fenyő mind pusztult, a hajbókoló fű mind túlélte s maholnap belepi az erdő sebét, míg málna-vész nem sarjad helyén...

A pap szavát ormok visszhangozták-remegték: kő, sziklára épített ház...

Mit nekem kő? Útjelző kavics! Amerre gurul, arra megyek tovább... – rúg előre a fiú.

Nézik, hol gurul, szökken, pattan, repül a csíksomlyói kő-kavics. Igyenest a Kegyetemplomig. Mint saját rabságukból szabadulók, ugranak, fut-nak, követik, hová görög. A fiú markába veszi a ne-hezen lelt sötétszürke, gircses-görcsös kő-kavicsot, nézegeti-bűvöli, dzsekije zsebébe rejti.

Kereken, a csillagpor lepte gypű fekete bársonyán őrtüzek gyúlnak, furulya s tilinkózenét hord a szél.

Istenem, mi pompás két torony, ős-szilárdan cö-vekelő hatalmas lábak! – álmélkodik a lány.

A templombelső zsúfolásig tömve. A falak men-tén sokan már alszanak, fáradtan-békében. Hegye-ken túlról jött moldvai csángók. Sors-morzsolta, archaikus arcok, hangok, viseletek a régmúltból. Monoton tónusú imádságuk az álmosan vetülő lám-pafényben, pislákoló gyertyalángban kelti-úzi a misztikát. Idő s tér előbb parttalan, majd végtelen lesz, aztán értelmet vesz, nincs lent-fent, fölösleges teher az anyag, csak a minden szükségtelentől tisztult lélek marad.

A hely roppant erővel sugároz. Messze, az oltár fölött dicsőn tündököl, pászmát szór őt köszöntő gyermekeire a Napba Öltözött Boldogasszony, apa-datlan árad áldott jósága.

Hosszú sor kanyarog Babba Máriához. Minden hív érintésére vágy, s hogy bűnbánón könyörögjön, hálát adjon lábainál.

A fiatalok szintígy. Éltükben tán először érzik magukat Isten színe előtt, s rögvest tovább ruccan-nak: a tanúság, a hit, a feltétel nélküli szeretet ugye Isten részévé tesz?

Közel érve a kultikus erejű Kegyszoborhoz, lát-ják, az emberek ezt-azt nyújtanak székely leányok kezébe, azok bár érintenék a holdsarlón álló Szűz-anyához. Tanácstalanok. Semmit se hoztak. Szűk lé-pésnyire a fiú eszébe vág, szíve fölött lapul a kő-kavics. Ezt adja át.

Profán fohászt mormolnak, kapják ereklyéjük, túllépnek.

Visszapillantva a meleg mosolyú, csodatévő Szent-asszonyra, törékeny, fiatal édesanya ér oda. Épp megszoptatá babáját, fűgőn pipiskedve-imbolyogva nyújtja fel pólyába bugyolált drága gyermekét.

Az Isten szerelmére, hátra ne essék! – szisszen-nek többen.

Rendületlen ágaskodik, nyújtózik, inog előre-hátra. Közel csusszan, lábujjhegyen topog, elszán-tan küzd, míg önön kezében tartva Máriához nem érinti féltett jövőjét.

(Kik látják, előttük, mint bimbóból az éltető nap-sugártól kifeszülő rózsza, akképp bontja szirmait

Csíksomlyó, a hit szent-mély titka.) Ahogy érkezett, keresztet vet, az emelvény fokáról észrevétlen viszszalép, árnyékba húzódik, oldalt fordul, gombolja ingét, melléhez emeli pisszegő csöppségét.

(Ültéig csodálkozó tekintetek kísérik, majd szemérmesen imába fordulva hagyják magára. Asszonyok, férfiak egyként.)

A zümmögő csendet a fiú, üvöltésnek indult, artikulálatlan hörgéssé torzult jajdulása töri:

Anyám, anyám! Te miért nem hoztál ide? Anyám, anyám! Te miért nem áldattad meg az életem?

E fájdalmas szavakkal rogy térdre, forró homlokát a hideg kőhöz tapasztja, öklével puhán verdesi. Hajnalhasadtáig maradnak bent, s változnak át szármalomból áhítatossá.

Pitymallati derengésben keresik a Jézus-hágóját. Rátalálva a mécslángos stációkra, szoros csapáson kapaszkodnak a meredélyre, piros-pünkösdi kelő napba nézni.

Világosodás feszíti, tépi-szagatja a sötétség hírnárfonadékát. Győz a tiszta fény, szétcibálja az éji

szövevényt, s fák csúcsán ágról-ágra lépdél, vörös parázslással égre kúszik a nap.

Hosszasan révülnek az izzó korongban verdeső Szentlélek-galambra. A rendítően magasztos szombat után a vasárnap mindent átjáró-feloldó katarzissával teljesül be az ünnep - szívekre csorduló méz.

Levegő libbenetlen, erdő, fenyves mozdulatlan. Fény fürdik hóharmatos réten, korai pára foszlik s bíbor ködök, éles csivittel fecske nyilall a nyereg fölött.

A reggeli mise végeztével, pátoszos búcsúzások után vándorbotok koccannak kőhöz, lovak nyerítenek szilajt, bős motorok horkannak útra készen: orgona illatú, óarany verőfényben viszik-röpítik szerte a világba az otthonaikba tartó örömhír-hordozók miriádját.

Szép a tavasz, de szebb a nyár! Be boldog, ki hazatalál! Jó megtérni ahhoz, ki vár!

Csíksomlyó – Debrecen, 2010. Pünkösöd

dr. Milbik József

Nagymamám könyörgő imája

Anapi imáim végzésekor minden alkalommal imádkozom gyermekeimért. „Uram, add a Te szemed, hogy Téged lássalak gyermekeimben. Add a Te szíved, hogy őket szeressem, és a Te szelídségedet, hogy segítsek nekik növekedésükben. Add a Te bölcsességedet, hogy helyesen vezessem őket, és a Te erődet arra a pillanatra, amikor hagyynom kell őket, hogy járják a maguk útját. Ámen.”

Így jutottunk el a hitves feleségemmel együtt, hogy nagyszülők lettünk. Nagyon sokat vagyunk együtt az unokákkal, örömmel és szeretettel vigyázzuk minden lépésüket, és mi is kivirulunk mellettük. A nagymamám emléke sokszor előjön, amikor én is annyi éves voltam, mint most a nagyobbik unokám. Az édesanyám a harmadik testvérem születésekor nagyon beteg lett, sokáig kórházban volt, és ebben az időszakban a nagymamám vigyázott ránk. A nagymamám egy a Bodrog partján fekvő kis faluban lakott, és a családi ház a folyó partján volt. A nagymamám mindennel ellátott minket, de a házkörüli munkáit el kellett látnia. Egy alkalommal elvitt bennünket a szőlőbe, ahol ő kapálni kezdett, és előtte ránk parancsolt, hogy játszunk az útszéli fa

alatt, ami egy kis árnyékot is adott, és el ne menjünk sehová, mert rövidesen végez, és mehetünk haza együtt. Egy ideig mi el is játszottunk, de közben megszomjajztunk és a földúton megjelent egy ökrös szekér, ami a faluba ment, és mi a nővéremmel kézen fogva elindultunk a szekér után. Szépen hazaértünk, egy udvari locsolóból ittunk vizet, a maradék vízzel pedig az udvart fellocsoltuk. Már az udvar fölsöprését kezdtük meg, amikor a nagymamám nagy rémületen megjelent a kapuban és kicsit hangosabban kérdőre vont bennünket, hogy miért jöttünk el a szőlőből, és közben a papucsával egy kicsit megdorgált bennünket, de az nem volt fájdalmas, mert a rémület mögött látszott rajta a megkönnyebbülés, hogy baj nélkül itthon vagyunk. Nagymamám minden későbbi találkozáskor megemléltette, hogy milyen ijedelmet okoztunk neki, ő akkor egész úton hazafelé rohanva, könyörögve imádkozott az Úrhoz, hogy vigyázzon ránk és vezessen haza bennünket baj nélkül, mert mit mondana az édesanyánknak a kórházi ágynál, ha valami baj ér bennünket. A nagymamám imádsága meghallgatásra talált, és minden sérülés és baj nélkül vitt haza bennünket, amikor már édesanyám a kórházból haza került. Hálás szívvel és szeretettel gondolok rá, és imádkozom érte.

Juhász János

Tanítók vagy tanúságtevők

VI. Pál pápa sokat idézett mondata így szól: „Ma az egyháznak nem tanítókra van szükség, hanem tanúságtevőkre”. Ez a gondolat jutott eszembe, amikor lapunk 81. számában Papp Péter atya „Debrecen utcáit járva...” című írását olvastam, s úgy éreztem, hogy ezzel kapcsolatban néhány élményemet megosztanám az olvasókkal.

Körülbelül 12 éve részt vettem a domonkos atyák szervezésében a Krakó-Częstochowa gyalogos zarándoklaton. Akkoriban Jacek atya – őt ugye nem kell bemutatni – a soproni rendházban volt a novíciusok vezetője. Természetes volt tehát, hogy minket, debrecenieket is ő vezetett, részben mint házigazda, hiszen Krakóban van Lengyelország egyik legnagyobb domonkos kolostora, részben pedig mint a debreceni zarándokok lelki atyja. Sopronból két novíciust is magával hozott erre a zarándoklatra. Krakóba érkezésünk után nem sokkal a két novícius társaságában többedmagunkkal szétnéztünk a „domonkosok” utcáján, és betértünk egy-két kegytárgyboltba is. Az egyik boltban egy domonkos nővér dolgozott, s a két novícius szóba elegyedett vele. (Korábban már jártak Krakóban.) Egyszerre arra lettünk figyelmesek, hogy az eladó nővér hangosabban beszél az egyikőjünkkel – rajtuk kívül senki sem értett lengyelül –, s a novícius elvörösödik, majd sietve távozik a boltból. Később tudtuk meg, hogy azért kapott fejmosást a nővértől, mert novícius létére civilben járt. A szerzetesnek tanúságot kell tennie nemcsak szavaiban és tetteiben, hanem a külső megjelenésében is a világ előtt.

Bár nekünk magyaroknak szokatlan, hogy Lengyelországban az egyházi személyek még a tömegközlekedési járműveken is reverendában és szerzetesi habitusban utaznak, de ott, Olaszországhoz hasonlóan ez a számukra előírt, egyébként természetes állandó viselet.

A második élményem öt évvel ezelőtt történt, amikor vonattal Debrecenből Budapestre együtt utazhattam egy pappal, aki ugyancsak reverendában volt. Akkor még nem kezdték el építeni a 4-es metrót, így a Keleti pályaudvar előtti aluljárón keresztül juthattunk el a metróhoz. Aki járt Pesten, az tudja, hogy az aluljárókban az egyszerű kéregető koldusoktól kezdve, a különféle kétes eredetű holmik árusítóin át az utcai muzikusokig mindenféle ember megtalálható. Egy ilyen ember megszólította

az útitársamat, kérve az imáját érte és a fiáért. Ez az élmény elemi erővel világosított meg: ha Gergely atyán nem reverenda van, akkor a kutya sem szólítja meg, s lehet, hogy ez az ember elvész az örök élet számára. A reverenda látványa sokak számára felkiáltójel, a pislákoló lelkiismeret felélesztője – „jé, még vannak papok”, „talán nem kéne tovább halogatni az évek óta el nem végzett szentgyónást” –, ugyanakkor a viselője számára a hivatásának a megerősítője, védelmezője. Hiszen tudjuk, az ember esendő, bűnre való hajlandóságunk az áteredő bűn következménye, s egy pap ugyanúgy ki van téve a kísértéseknek, mint bármelyikünk. A reverenda azonban védőfalat alkot közte és a világiasság között, illetve a világ számára is egy jel: vigyázz ember, ez az ember Istennek szentelte az életét. Hasonlóképpen, ahogy a jegygyűrű a viselőjének a hűség szimbóluma, a többi ember számára a lefoglaltságot jelzi.

A harmadik tanúságtétellel Olofsson Placid bencés atya ajándékozott meg, amikor részt vehettem egy előadásán a Debreceni Egyetemen. Elmondta, hogy amikor lefoglalták a szovjetek Budapesten és a GULÁG-ra ítélték, papi mivoltának köszönhetően „kitüntették”: neki kellett WC-t és folyosót takarítani. Egy szovjet géppisztolyos őr járt állandóan a nyomában. Az őr, hogy unalmát elűzze, füttyörszett és énekelt. Placid atya a Szentlélek sugallatára – „ha neki szabad, akkor nekem is szabad” alapon – magyar nótákat kezdett énekelni. Rövid idő után rájött, hogy az orosz őr nem tud magyarul, így mind egy, hogy mi a nóták szövege. Folyosó takarítás közben eljutott a halálra ítélték cellája elé is, és ott azt énekelte, hogy ő katolikus pap, s aki megbánja a bűneit, azt feloldozza. Később találkozott egy magyar fiatalemberrel, akinek a halálos ítéletét tíz év GULÁG-ra változtatták, s ő elmondta Placid atyának, hogy az éneke a halálra ítéltékben döbbenetes hatást váltott ki. A halálos ítéletet mindenki más-ként fogadta és élte át, de Placid atyának köszönhetően így legalább Istennel ki tudtak békülni.

Ha Placid atya nem reverendában lett volna, amikor a szovjetek elítélik, akkor nem kapott volna ilyen kitüntető figyelmet – folyosó- és WC takarítás – és a halálra ítélt emberek szentgyónás nélkül haláltak volna meg. Elmondhatatlan ajándékokat rejt tehát egy egyszerű papi reverenda, vagy szerzetesi habitus.

Záborszky László

Universae Ecclesiae Instrukció

Megjelent XVI. Benedek pápa a Summorum Pontificum motu proprio helyes alkalmazásáról szóló instrukciója.

A Szentatya 2011. április 8-án szentesítette – április 30-án jelent meg – a közel négy éve kiadott Summorum Pontificum (SP) kezdetű motu proprio-nak a helyes alkalmazásáról szóló instrukcióját. 2007. július 7-én a pápa az SP-ben az egész egyház részére egyetemes törvényt hirdetett ki abból a célból, hogy szabályozza az utoljára XXIII. János pápa által módosított 1962-ben kiadott Római Mise-könyv használatát. Az SP előírásai 2007. szeptember 14-én léptek hatályba. A motu proprio-val egyidejűleg a Szentatya levelet intézett a világ püspökeihez, amelyben részletesen kifejtette döntésének okait az 1970-ben végrehajtott liturgikus reform előtti római liturgia használatáról. Ebben arra kérte a püspököket, hogy az SP életbe lépése után három évvel küldjenek jelentést tapasztalataikról a Szent-széknak. Ezek figyelembe vételével került sor az Universae Ecclesiae Instrukció közzétételére.

Az Instrukció meghatározza azt az alapelvet, hogy a római liturgia rendes és rendkívüli formájáról van szó, amelyek az egyetlen latin szertartás kétféle használatát jelentik, mindkettő a „lex orandi” kifejezése. Ősi formája miatt megfelelő tisztelettel meg kell őrizni a rítus rendkívüli formáját.

A most megjelent dokumentum ismételten leszögezi a Summorum Pontificum motu proprio céljait:

- minden hívőnek felkínálja a római rítus értékes és megőrizendő kincsét;
- valóban biztosítja a rendkívüli forma használatát mindazoknak, aki ezt kéri;
- elő kívánja mozdítani a kiengesztelődést az egyházban.

Az Instrukció néhány bevezető és történelmi jelleghű megjegyzés után pontokba szedve meghatározza az Ecclesiae Dei szerepét, a megyéspüspök illetékességét, a rendkívüli rítust celebráló pap jogait és kötelességeit, valamint azoknak a híveknek a jogait és kötelességeit, akik az érintett hívek csoportját – coetus fidelium – alkotják.

A dokumentum ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy a pápa rendes (kormányzati) hatalommal ruházta fel az Ecclesia Dei Pápai Bizottságot, amely egyrészt dönthet azokban az esetekben, amikor jelzés érkezik, hogy egyes püspökök a motu proprio-val esetleg ellentétes intézkedéseket hoznak. Más-

részt a bizottság feladata az, hogy az Istentiszteleti Kongregáció jóváhagyásával gondozza a rendkívüli rítus liturgikus szövegeinek kiadását.

Az Instrukció a további pontokban foglalja össze az egyes normákat. Tisztázza a „coetus fidelium” fogalmát, vagyis azon hívők csoportját, akik a rendkívüli forma celebrálást kérik. A püspökök bölcs belátásra bízva a csoportot alkotó hívek számának megállapítását. Különösen fontos, hogy azon hívek, akik a rendkívüli forma szerinti liturgia bemutatását kérik, nem tartozhatnak olyan csoportokhoz, akik elutasítják a rendes forma érvényességét, vagy törvénytességet, illetve nem fogadják el a pápa, mint az egyetemes egyház Legfőbb Pásztorának tekintélyét.

A továbbiakban szabályozza a bérmlás, az egyházi rend kiszolgáltatásra vonatkozó normákat, a Római Breviáriumnak, a szerzetesrendek liturgikus könyveinek, az 1962-től érvényben lévő Pontificale Romanumnak (főpapi szertartáskönyv) és a Rituale Romanumnak (papi szertartáskönyv) a használatát, valamint a Szent Háromnap megünneplését.

Az Ecclesiae Dei Pápai Bizottság annak a reményének ad hangot, hogy ezen dokumentum, amelyek a római rítus rendkívüli formája (usus antiquior) használatát szabályozzák, a pápa kívánsága szerint hozzájárulnak a kiengesztelődés és az egység megvalósulásához.

Az Universae Ecclesiae Instrukció témájához szorosán kötődik egy, a Magyar Kurír katolikus hírportálon április 9-én megjelent cikk, amely azt fejtegeti, hogy kötelező lesz-e megtanulni a papi szemináriumokban a rendkívüli rítus celebrálását. Hiszen a papok zöme a II. Vatikáni Zsinat idején, vagy azt követően tanult a papi szemináriumokban, így nem ismerik a zsinat előtti rítust. Ha tényleg bevezetnék, akkor bármelyik pap képes lenne arra, hogy kiszolgálja azokat a híveket, aki a rendkívüli forma szerinti liturgia bemutatását kérik. Valójában ez a lépés csak gazdagítaná a latin rítusú papképzést is. Gondoljunk csak arra, hogy például egy görög katolikus kispapnak a bizánci rítuson belül hányféle liturgiát kell ismernie ahhoz, hogy pappá szenteljék: Aranyszájú Szent János- és Nagy Szent Bazil Szent Liturgiáját, Nagy Szent Gergely előszentelt áldozatok liturgiáját, vagy az évente egyszer bemutatandó Szent Jakab liturgiáját, amelyről Fülöp püspök atya azt mondta a tavaly október 23-i papszentelésen az Istenszülő Oltalma templomban, hogy reméli, egyszer a debreceni hívek is megismerhetik. A teljesség kedvéért tegyük még ezekhez a nyilvánosan bemutatott reggeli és esti zsolozsma liturgiáját is.

Záborszky László

UTCANEVET ÉRDEMELNE...

BÁRÓ BÉMER LÁSZLÓ (1784–1862) NAGYVÁRADAI PÜSPÖK

Manapság egyre több szó esik Báró Bémer László, nagyváradai püspökről, mint megbecsült történelmi személyiségről. Még életében, 1861-ben Nagyvárad díszpolgára lett, majd ugyanott 1887-ben közteret neveztek el róla. Ungváron, azon a házon, ahol élete utolsó éveit töltötte, 1911-ben emléktáblát helyeztek el a tiszteletére. Száz évvel később pedig, 2011. április 14-én Debrecenben, a Szent József Gimnázium első emeleti aulájában avatta fel Bosák Nándor püspök úr Bémer püspök emléktábláját.

Báró Bémer László 1784. április 8-án született a Szabolcs megyei Kisbákán, főúri családban. Apja báró Bémer Antal, anyja báró Döry Krisztina. Tanulmányait Egerben és Ungváron végezte. A papi szemináriumot Szatmárnémetiben kezdte, Pesten folytatta, majd Egerben fejezte be.

1811-ben szentelték pappá. Először Gyöngyösön káplán 1812-ig, majd 1812 és 1816 között kunszentmártoni plébános. 1816-tól Fényeslitkére kerül plébánosnak, néhány év elteltével a Kisvárdai kerület esperesévé nevezi ki. 1830-ban Egerbe helyezik át, ahol megkapja a kanonoki és a kispréposti címet, és bevásztják a Hétszemélyes tábla ülnökei közé. 1837-ben az a megtiszteltetés érte, hogy kinevezték az akkor még Oszmán-török Birodalomhoz tartozó montenegrói Ulcinj címzetes katolikus püspökévé. 1843-ban került a nagyváradai egyházmegye élére, váradai püspökként.

Arisztokrataként, főpapként tagja volt az országgyűlés főrendi házának. Részt vett az utolsó rendi országgyűlésen, majd az 1848/49-es népképviseleti országgyűlésen is. Beszédeiben, megnyilvánulásiban a kossuthi politika mellett tört lándzsát.

1849. január 5-én, amikor az osztrák hadsereg Windischgrätz vezetésével bevonult Pestre, a magyar katolikus püspöki kar legnagyobb része nem követte a Debrecenbe vonuló országgyűlést és politikai vezetést: csak ketten, Horváth Mihály csanádi püspök, a Szemere-kormány kultuszminisztere, és Bémer László váradai püspök. Bémer a szabadságharc alatt végig a nemzeti oldalon állt. A szószerkről buzdította híveit a törvényesen szerzett jogaink védelmében a szabadságharcban való részvétellel. 1849. áprilisában Várad környéki vadaskertjét átengedte a kormánynak lőszergyártás céljaira. A honvédcsapatokat pénzzel és élelmiszerral látta el.

Bémer első jelentősebb debreceni szereplése 1849. március 15-én volt, amikor március idusának évfordulóját ünnepelte a város. 9 órakor kezdődött a szentmise a Szent Anna templomban, amelyet Bémer celebrált, Lázár Miklós káplán pedig ünnepi beszédet tartott.

A szentmisén részt vett a politikai és katonai vezetés, az országgyűlési képviselők, az állami hivatalnokok, és persze, a debreceni polgárok, reformátusok, katolikusok egyaránt.

Innen 11 órakor mentek a debreceni Református Nagytemplomba, ahol Könyves Tóth Mihály, a helyi református lelkész és Szoboszlai Papp István szuperintendens tartottak istentiszteletet.

A forradalom és a szabadságharc egymáshoz közelítette a vallásokat, egybekovácsolta a nemzetet, és ez a szentmise, illetve istentisztelet szép példája volt az ökumenizmusnak.

1849. április 14-én Bémer jelen volt a trónfosztó országgyűlésen is, hódolati nyilatkozatot írt a magyar kormányhoz és Kossuth Lajos kormányzó-elnökhöz. A trónfosztást és az ország Függetlenségi Nyilatkozatát az egyházmegye templomaiban is kihirdette, és személyesen magyarázta a templomban a szentmiséken és magántársaságokban is. Amikor az orosz hadsereg Ausztria szövetségeseiként betört Magyarországra, elrendelte, hogy körmenetet tartanak, és Istenhez könyörögjenek az ország és a hívek védelméért.

Az udvar már a világsi fegyverletétel előtt gondolt a szabadságharc mellett kiálló magyar főpapnak a megbüntetésére. Haynau parancsára 1849 karácsonyán Bémert is elfogták. A tárgyaláson mindent bevallott. Az erények azonban az elnyomás tükrében bűnökké váltak. 1850-ben Pesten felség sértés bűne miatt halálra ítélték. Haynau azonban az ítéletet 20 év vasban letöltendő várfogságra módosította. A Szentszék közbenjárására Bémer büntetését száműzetésre, internálásra enyhítették. Viszont elvesztette jogait egyházi javaihoz, és magánvagyonát is elkobozták. Száműzetését Maria-Enzersdorf nevű kolostorban, illetve az Innsbruck melletti Neustift kolostorban töltötte.

1859-ben megvakult, és 1860-ban, 10 év száműzetés után engedélyezték hazatérését.

1862 nov. 4-én halt meg Ungváron. Nagyváradon, a székesegyház altemplomában helyezték örök nyugalomra.

Pintér József

Szentmise a Mária Légió Aciesén

„URAM, ADJ NEKEM ILYEN VIZET, HOGY NE SZOMJAZZAM TÖBBÉ...”(Jn 4,15)

Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepnapját követő vasárnap a Debreceni Mária Légió, mint minden évben, az idén is megtartotta fő ünnepét, az Aciest. A Szent Anna-templomot betöltő fogadalmas és segítő imádkozó testvérek szentmiséjét – ami az összejövétel legbensőségesebb mozzanata volt – a Légió lelki vezetője, Lőrinc atya tartotta. A mindig örök, és mégis mindig új arcú Szűzanya példájának élénk állítására most a legkitűnőbb alkalmat biztosította az asznapi evangélium, Jánostól a samariai asszony története.

A bibliai történet – amit János evangélista mint szemtanú élt át – azt mondja el, hogyan tette hívővé Jézus a samariai asszonyt. A történet a következő: Jézus Judeából Galileába menet áthaladt Szamarián. Ennek egyik városa Szikara volt. A városban levő „Jákob kútjánál” megállt pihenni. Egy vízért jövő samariai asszonytól inni kért. (Tudott dolog, hogy a zsidók nem érintkeztek a samariabeliekkel, mert ezek félig pogányok voltak. Jézusban azonban nem volt előítélet egyetlen néppel szemben sem, hisz Ő mindenki megváltójának jött.) A vízkérés elindul egy párbeszéd Jézus és az asszony között, amelyben végig Jézus az „irányító”. Az asszony előbb azon csodálkozik, hogy egy zsidó megszólítja őt, és szolgálatot kér tőle, majd azt furcsállja, hogy Jézus „élő vizet” tudna adni neki. Ekkor indul el benne a sejtés, hogy valaki rendkívüli személlyel van dolga: „Csak nem vagy nagyobb Jákob atyánknál?...” – kérdi. Most hangzanak el Jézus szavai: „De aki abból a vízből iszik, amelyet én adok, az nem szomjazik meg soha többé, mert a víz, amelyet én adok, örök életre szökellő vízforrás lesz benne.” (Jn 4,14) Jézus nem másról tesz tanúságot a samariai asszony előtt, mint megváltói minőségéről. Hiszen az „élő víz” nem más, mint a megváltói kegyelem gyümölcse: az örök élet. Bár az asszony még most sem érti igazán Jézust, felébred benne a vágy, hogy igyon

ebből a különös vízből: „... adj nekem ilyen vizet...” (Jn 4,15). Jézus ekkor rádöbbsenti a nőt bűnös voltára: hogy törvénytelen kapcsolatban él egy férfivel. Az asszony ekkor már prófétának mondja őt, és rögtön azzal a kérdéssel áll elé: hol kell imádni az Istent? Ott-e, ahol a zsidók mondják, azaz csak Jeruzsálemben, vagy a hegyen, ahol a samariaiak imádják? Mi erre Jézus válasza? „De elérkezik az óra, s már itt is van, amikor igazi imádói lélekben és igazságban imádják az Atyát. Mert az Atya ilyen imádókat akar.” (Jn 4,23) Az asszony ekkor kijelenti, Tudom,

hogy eljön a Messiás, azaz a Fölkent, s amikor eljön, mindent tudunkra ad.” (Jn 4,25) Most mondja ki Jézus: „Én vagyok az, aki veled beszélek” (Jn 4,26).

Ennél világosabb és meggyőzőbb kijelentés nem is kell. Az asszony sietve visszamegy a városba, és mindenkinek elmondja, hogy kivel találkozott. Azonban még mindig csak kérdés formájában hangzik el szájából a megjegyzés: „Ő volna a Messiás?” (Jn 4, 29). Ha azonban az asszony még mindig kételkedne is, a szavára Jézushoz siető sokak a visszatérő tanítványokkal együtt már meg vannak győződve, hogy igen, Jézus Krisztus a Megváltó, (a Messiás). „Most már nem a te szavaidra hiszünk – mondták az asszonynak – mert magunk is

hallottuk, és most már tudjuk, hogy valóban ő a világ üdvözítője.” (Jn 4,42).

A zsidóktól megvetett bűnös asszonyt fokozatosan győzte meg Jézus, tette őt hívővé. Szűz Mária azonban kezdettől fogva, gondolkodás nélkül hitte és követte szent Fia minden tanítását. „Magába szívta szavait.” Ezért lehet mindnyájunk példaképe – fűzte tovább gondolatait az atya.

Kövessük hát Szűzanyánk példáját, ahogy megújított fogadalomtételünkben mondjuk: „Királynőm, Anyám! Egészen a tied vagyok, s mindenem, amim van, egészen a tiéd.” Így jutunk Márián keresztül Jézushoz.

Bércecs Mária Klára

Vélemény

IRGALMAT A HAMVAKNAK!

Manapság a temetkezés magas költségei miatt egyre többen úgy határoznak, hogy elhunyt hozzátartozóik hamvait nem helyezik el a temetőben, hanem hazaviszik, és otthon őrzik. Lehet erről úgy gondolkodni, hogy ezzel a morbid megoldással materiálisan is köztük marad az elhalt családtag, azonban néhány generáció után ez értelmét veszti. A földi maradványokat még egykét, legfeljebb három generáció megőrzi, de utána – mint főlegesen lom – a szemétre kerül. Ez véleményem szerint sérti az emberi méltóságot.

Porból vétettünk és – utóbb vagy előbb – porrá leszünk. Maga a hamvasztás tehát nem ellenkezik hitünkkel. De ennek a végső pornak – a test anyagának – is kijár az állandó nyughely! A temető szakrális tér, ahol a holtak békében nyugszanak, az élők pedig rájuk emlékezve szembesülhetnek a végső kérdésekkel. A családi hagyományok ápolásához, a család önazonosság-tudatának kialakulásához – véleményem szerint – nagymértékben hozzájárul a temetők közös látogatása, amikor a szülők, nagyszülők megismertetik gyermekeiket, unokáikat az a hellyel, ahonnan származnak, felidéznek az újabb generációk számára a régi nemzedékek emlékét, imádkoznak azok lelki üdvéért is, akiket a fiatalok már nem ismerhettek. Ez nevelő erejű tanúságtétel a feltámadás hitéről, a szeretet halált legyőző erejéről. A fiatalabbak számára ez olyan példa, amit majd remélhetőleg ők is követni fognak, és mint családi tradíciót örökítik tovább. Az ilyen alkalmak erősítik a családok összetartását, ugyanakkor személyes tartalmat adnak a hazaszeretetnek, az ősi szülőföldhöz való ragaszkodásnak is. Nemcsak a halottaknak, hanem az élőknek is szükségük van tehát arra a helyre, ahová kötni tudják családjuk múltját.

Bizonyára nem ok nélkül tanítja a Katolikus Egyház, hogy az irgalmasság testi cselekedetei közé tartozik a halottak eltemetése. Szerintem a ham-

vasztással ez az erkölcsi követelmény még nincs teljesítve, a hamvakat el is kell temetni vagy a földbe, vagy az erre kialakított urnatemetőbe. (A görög kultúrában – gondoljunk Antigonéra – a legkegyetlenebb büntetésnek számított, ha a halottat nem engedték eltemetni, hanem a természetre bízták a megsemmisítést. A temetetlen halottal megszakadt a családi emlékezés történeti fonala.)

A keresztény temetkezés évezredek emlékei – pl. a katakombák – arról tanúskodnak, hogy a holtakat megszentelt helyre temették, amely egyben a liturgia helye is volt. Később a keresztények a templomok köré temetkeztek, s ennek jellegzetességei ma is információt adnak a népcsoportok mozgásáról, életmódjáról. A városiasodás és egyéb okok miatt az utóbbi századokban a települések szélén jelölték ki a temetkezés helyét, az egyházszakadás után felekezetenként külön-külön temetőket létesítettek. Ezeket egy-egy felekezet közössége tartotta rendben, költségek alig merültek fel. A felekezeti temetők megszűntetése után az önkormányzati köztemetők – sajnálatos és kegyeletsértő módon – biztos és jól jövedelmező üzleti vállalkozásokká váltak, nem egyszer külföldi érdekeltségek hasznára. A költségeket tovább növeli az emberi hiúság, a versengés... Ennek láttán országsszerte sok egyházi közösség visszatért a felekezeti temetkezés régi szokásához, de új formában: urnatemetők létrehozásával. Nálunk, a Szent Annában is méltó kegyeleti hely alakult ki az altemplomban. Az el nem évülő urnafülkék ára sem csekély, de a temetkezés ilyen módon kevésbé terheli meg a hozzátartozókat, és az erre kifizetett pénz egy része a templom szépítését, gyarapodását szolgálja. Az altemplomi temetkezés spirituális és gyakorlati előnyeit könnyű belátni.

Ne engedjünk hát a terjedő rossz szokásnak, hanem adjuk meg a méltó nyughelyet a földi életből eltávozott hozzátartozóink földi maradványainak!

KVI

